УДК 336.7

Н. П. Теслюк,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту,
Національний транспортний університет, м. Київ, Україна
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-0338-9088

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.7.155

МЕТОДИКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ

N. Tesliuk,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance,
Accounting and Auditing, National Transport University

METHODOLOGY OF SCIENTIFIC RESEARCH OF CAPITALIZATION OF FINANCIAL INTERMEDIARIES

Недоліком сучасного стану фінансового посередництва в Україні є недостатнє задоволення фінансових інтересів учасників фінансових відносин через відсутність достатньої капіталізації, що актуалізується збільшенням фінансових потреб у контексті повоєнної відбудови. Метою дослідження є обгрунтування методики наукового дослідження капіталізації фінансових посередників як основних учасників фінансових відносин.

Для дослідження капіталізації фінансових посередників запропоновано використати статичний та процесний підходи. Відповідно до статичного підходу капіталізація фінансових посередників визначається як вартість накопиченого капіталу в результаті первинного формування капіталу та його наступного формування у результатів діяльності. Процесний підхід капіталізація фінансових посередників визначає сукупність заходів, внаслідок яких відбувається накопичення або збільшення капіталу.

Проведено емпіричний аналіз капіталізації фінансових посередників загалом та капіталізації фінансових посередників за групами на основі абсолютних та відносних показників проведено за даними Національного банку України та Державної служби статистики України. Визначено неостатній рівень капіталізації фінансових посередників.

The disadvantage of the current state of financial intermediation in Ukraine is insufficient satisfaction of the financial interests of participants in financial relations due to the lack of sufficient capitalization, which is actualized by the increase in financial needs in the context of post-war reconstruction. The purpose of the study is to substantiate the methodology of scientific research on the capitalization of financial intermediaries as the main participants in financial relations.

To study the capitalization of financial intermediaries, it is proposed to use static and process approaches. According to the static approach, the capitalization of financial intermediaries is defined as the value of accumulated capital as a result of the initial formation of capital and its subsequent formation as a result of activity. The process approach of capitalization of financial intermediaries defines a set of measures that result in the accumulation or increase of capital.

The study of the capitalization of financial intermediaries involves three directions. The first direction is the study of theoretical and methodological foundations in the context of clarifying the essence of the concept of "capitalization" and the concept of "financial intermediaries" based on the study of the scientific work of domestic and foreign scientists, provisions of current legislation, generalization of the main methodological approaches to the analysis of capitalization of financial intermediaries. The second direction is an empirical analysis of the capitalization of financial intermediaries in general and the capitalization of financial intermediaries by group. The third direction is the scientific justification of proposals for optimizing the capitalization of financial intermediaries, including the use of economic and mathematical modeling methods.

An empirical analysis of the capitalization of financial intermediaries in general and the capitalization of financial intermediaries by group (insurance companies, commercial banks, leasing companies, factoring companies, credit unions, pawnshops and other financial companies) was conducted on the basis of absolute and relative

indicators based on the data of the National Bank of Ukraine and the State Statistics Service of Ukraine. The non-residual level of capitalization of financial intermediaries is determined and prospects for further capitalization are proposed.

Ключові слова: наукове дослідження, капіталізація, капітал, фінансові посередники, комерційні банки, страхові компанії.

Key words: scientific research, capitalization, capital, financial intermediaries, commercial banks, insurance companies.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Фінансові посередники працюють з метою задоволення фінансових інтересів юридичних осіб, домогосподарств, держави, органів місцевого самоврядування за напрямами залучення і розміщення фінансових ресурсів. Недоліком сучасного стану фінансового посередництва в Україні є недостатнє задоволення фінансових інтересів учасників фінансових відносин через відсутність достатньої капіталізації. Фінансові посередники не мають достатньо коштів для фінансування потреб держави і органів місцевого самоврядування, вартісних інвестиційних проєктів юридичних осіб, наданням кредитів домогосподарствам і малому бізнесу, що дуже актуально у контексті повоєнної відбудови.

На нашу думку, капіталізація фінансових посередників вимагає наукового обгрунтування для формування достатнього для задоволення суспільних потреб обсягу капіталізації.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Окремі аспекти проблематики капіталізації фінансових посередників досліджували вітчизняні та іноземні вчені. У вітчизняній фаховій літературі наукові розробки щодо капіталізації здійснювалися переважно щодо банківських установ. Ільчук П., Коць О., Кудь А. досліджували капіталізацію банківської системи України порівняно з досвідом Польщі, Швейцарії та Німеччини та визначили пріоритетом капіталізації — фінансовий результат від діяльності банків [1]. Діденко І. В., Єфіменко А. Ю. досліджували капіталізацію банківської системи як основу для покриття потенційних ризиків дефолту банку, що позитивно впливає на макроекономічну стабільність [2], інші вчені досліджували капіталізацію окремих банків як основу забезпечення стабільності банківського ринку в цілому [3]. Визначено основні проблеми, пов'язані з процесом капіталізації банківської системи України: "незначний абсолютний розмір і незадовільна динаміка показників власного та регулятивного капіталу банківської системи загалом; незбалансована структура статутного капіталу банківської системи через домінування в ній банків з державною участю; неоптимальна структура власного капіталу банківських установ, що проявляється в домінуванні в ній показника статутного капіталу, розмір якого в багатьох банків перевищує суму власного капіталу; поширення у світі пандемії COVID-19, що змусило державу в особі НБУ та ВРУ послабити вимоги до банків щодо графіка нарощення капіталу" [4, с. 327]. Перспективи капіталізації страхових компаній України вчені досліджували в контексті реформування прибуткового оподаткування [5].

Попри дослідження капіталізації банків, страхових компаній недостатньо уваги приділено комплексному дослідженню капіталізації фінансових посередників.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою дослідження є обгрунтування методики наукового дослідження капіталізації фінансових посередників як основних учасників фінансових відносин.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Наукові дослідження більшості фінансових явищ містять тріаду напрямів: дослідження теоретико-методичних основ досліджуваного фінансового явища, емпіричний аналіз досліджуваного фінансового явища на основі економіко-статистичного аналізу та обгрунтування рекомендацій щодо покращення ефективності та результативності досліджуваного фінансового явища на основі науковообгрунтованих пропозицій, в тому числі із застосуванням методів економіко-математичного моделювання. Таким чином, дослідження капіталізації фінансових посередників передбачає наступні напрями дослідження:

— теоретико-методичних основ у контексті з'ясування сутності поняття "капіталізація" та поняття "фінансові посередники" на основі опрацювання наукового доробку вітчизняних та іноземних вчених, а також положень чинного законодавства, узагальнення основних методичних підходів до аналізу капіталізації фінансових посередників на основі опрацювання наукового доробку вітчизняних та іноземних вчених та обгрунтування авторського підходу;

— емпіричний аналіз капіталізації фінансових посередників загалом та капіталізації фінансових посередників за групами на основі абсолютних та відносних показників;

— наукове обгрунтованих пропозицій щодо оптимізації капіталізації фінансових посередників, в тому числі із застосуванням методів економіко-математичного моделювання.

З'ясуванню сутності поняття "капіталізація" присвячені ряд наукових праць [6—8], проте вони переважно зосереджені на дослідженні сутності поняття "капіталі-

Таблиця 1. Актуальні визначення поняття "капіталізація"

Автори	Визначення
Зайцева Л. О. (2020)	*За вартісним підходом* капіталізація орієнтована на формування вартості компанії та забезпечення її зростання. *За ресурсним підходом* під капіталізацією слід розуміти процес перетворення ресурсів на потоки цінності та доданої вартості. *За аналітичним підходом*, у межах дохідного, капіталізацію слід розглядати як метод оцінювання акти-вів або вартості бізнесу компанії. *За системним підходом* капіталізація визначається відповідно до базових положень теорії систем, ураховуючи не тільки економічні аспекти, а й соціальні та екологічні. *За провесно-результативним підходом* капіталізація — процес цілеспрямованого впливу на результати капіталоутворення при виявленні, розвитку та підтримуванні компетенцій, потрібних для забезпечення ефективності цього процесу. *За когнітивним підходом* капіталізація — процес нарощування інтелектуального і соціального капіталів, формуванням методик оцінювання витрат і результатів, що пов'язані з нефінансовими формами капіталу, обгрунтування напрямів та механізмів зростання нематеріальної капіталізації [11, с. 12]
Ільчук П.Г., Коць О.О., Кудь А.О. (2020)	капіталізація – це процес збільшення обсягу капіталу банку за допомогою реінвестування отриманого прибутку, випуску акцій та інших цінних паперів, що забезпечує стабільне функціонування банку, підтримання його ліквідності та фінансової стійкості; капіталізація – це відносний показник, що характеризує рівень забезпеченості банку або банківської системи капіталом порівняно з іншими показниками діяльності (активами, ВВП, прибутком тощо) [13, с. 129]
Марченко В. М. (2020)	економічну сутність категорії капіталізації можна тлумачити як систему економічних відносин, яка виникає у суб'єкта економіки в процесі розподілу частини доданої вартості на цілі інвестування (реінвестування), приросту капіталу та створення доданої вартості на його основі [10, с. 58]
Недільська Л. В., Куровська Н. О., Куровський О. Є. (2023)	капіталізацію необхідно трактувати як багаторівневий процес оцінювання ефективності розвитку всієї економіки країни, що змінюється залежно від поставлених завдань і проблем, які ставляться суб'єктами ринкових відносин [8, с. 147]
Бездушна Ю. С. та ін. (2022)	на мікрорівні поняття «капіталізації підприємства», слід розглядати як грошове вираження вартості економічного суб'єкта та основний фінансово-майновий показник його інвестиційної привабливості. При цьому, розглядаючи поняття капіталізації, як майнового показника інвестиційної привабливості, доцільним є розширення його тлумачення, від класичного, як ринкової вартості акцій корпоративного підприємства, до загального – як політики спрямованої на нарощення вартості капіталу будь-якого економічного суб'єкта, території чи держави [14, с. 106]
Кукса І.М., Родченко С.С. та ін. (2022)	Капіталізація підприємства – це процес збільшення (перевищення розміру) капіталу підприємства, наслідком якого є збільшення ринкової оцінки його вартості [15, с. 52]

зація підприємства" [9 — 12]. Сутність поняття "капіталізації" визначається переважно як процес накопичення або збільшення капіталу; як сукупність економічних відносин, що виникають у процесі накопичення або збільшення капіталу; як показник ринкової вартості суб'єкта господарювання, що визначається переважно на фондовому ринку. Наукові підходи до дослідження капіталізації згруповані за трьома підходами: "процесний підхід: капіталізація досліджується на процесах руху капіталу, що пов'язані з накопиченням, формуванням та зростанням вартості суб'єктів господарювання; вартісний підхід: капіталізація досліджується з погляду вартісного оцінювання суб'єктів капітальних відносин та способів забезпечення її зростання; реляційний підхід: дослідження капіталізації здійснюються в аспекті суб'єктних відносин, що пов'язані з наявністю організаційних механізмів реалізації процесів ефективного капіталоутворення" [7, с. 206]. Актуальні визначення поняття "капіталізація" наведені у табл. 1.

Для дослідження капіталізації фінансових посередників пропонуємо використати статичний та процесний підходи. Відповідно до статичного підходу капіталізація фінансових посередників визначається як вартість накопиченого капіталу в результаті первинного формування капіталу та його наступного формування у результатів діяльності. Процесний підхід капіталізація фінансових посередників визначає сукупність заходів, внаслідок яких відбувається накопичення або збільшення капіталу.

Сутність поняття "фінансовий посередник" визначається першочергово чинним міжнародним законодавством (Регламент комісії (ЄС) № 651/ 2014 від 17 червня 2014 року): фінансовий посередник означає будь-яку фінансову установу, незалежно від її форми та власності, включаючи фонди фондів, інвестиційні фонди приватного капіталу, публічні інвестиційні фонди, банки, установи мікрофінансування та гарантійні товариства. Таким чином, в основі сутності поняття "фінансовий посередник" покладено поняття "фінансова установа", яке визначено у вітчизняному законодавстві (Закон України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" від 14.12.2021 № 1953-IX) як "фінансова установа — юридична особа, метою створення якої є здійснення діяльності з надання фінансових послуг, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг на підставі відповідної ліцензії" [16]. Проведенням логічного ланцюжка понятійно-категоріального апарату є визначення сутності та переліку фінансових послуг, оскільки у Законі України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" від 14.12.2021 № 1953-IX перелік фінансових посередників чи фінансових установ не наведено. Згідно з ст. 4 Закону України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" від 14.12.2021 № 1953-IX, до фінансових послуг належать: страхування; надання коштів та банківських металів у кредит; залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню; фінансовий лізинг; факторинг; надання гарантій; торгівля валютними цінностями; фінансові платіжні послуги; фінансові послуги, що надаються в межах професійної діяльності на ринках капіталу [16]. До фінансових посередників маємо підстави віднести страхові компанії, комерційні банки, лізингові компанії, факторингові компанії, кредитні спілки, ломбарди та інші фінансові компанії, які мають відповідні ліцензії.

Погоджуємося з думкою Мельник Л. М., що "наявність різних трактувань поняття капіталізації унеможливлює існування єдиного методичного підходу до аналізування капіталізації..." [17, с. 28]. За статичного

підходу капіталізація фінансових посередників визначається на основі абсолютних показників (власний капітал фінансових посередників) та відносних показників (відношення власного капіталу фінансових посередників до ВВП). За процесного підходу капіталізація фінансових посередників визначається на основі абсолютних показників (розмір приросту власного капіталу фінансових посередників, розмір реінвестованого чистого прибутку) та відносних показників (відношення реінвестованого чистого прибутку до капіталу фінансових посередників, ВВП, чистого прибутку). Варто відмітити, що у наукових розробках вчених щодо капіталізації комерційних банків [1—4] досліджують переважно капіталізацію на основі не сукупного капіталу, а лише власного капіталу.

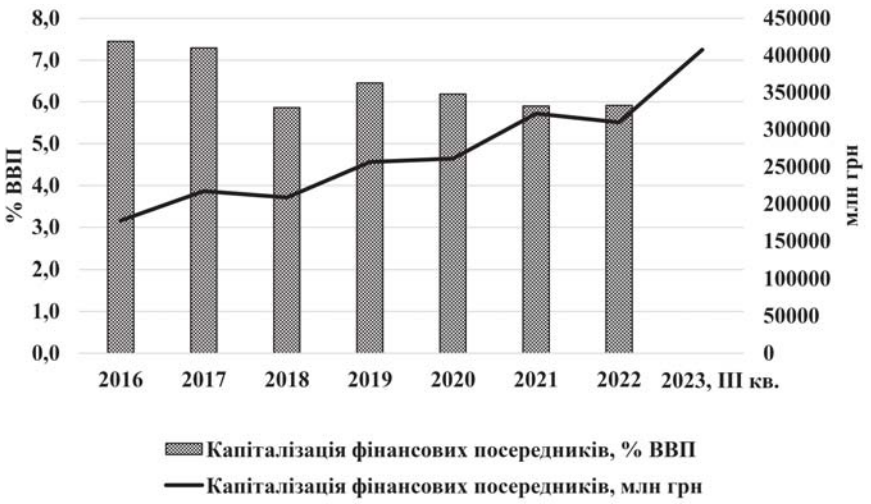

Рис. 1. Капіталізація фінансових посередників у 2016—2023 рр.

Джерело: побудовано за даними Національного банку України та Державної служби статистики України.

Емпіричний аналіз капіталізації фінансових посередників загалом та капіталізації фінансових посередників за групами на основі абсолютних та відносних показників проведено за даними Національного банку України [18] та Державної служби статистики України [19]. З рис. 1 можна визначити динаміку капіталізації фінансових посередників на основі показника власного капіталу у 2019—2023 рр. Абсолютні показники капіталізації як суми власного капіталу фінансових посередників вказують на позитивну динаміку у довгостроковому періоді з темпом приросту у розмірі 129%, в тому числі 2017 р. — 22,3%, 2019 р. — 22,9%, 2020 р. — 1,8%, 2021 р. — 23,1%, 2023 р. — 31,5%. Однак, абсолютні показники не мають можливості повноцінно оцінити динаміку капіталізації фінансових посередників у контексті макроекономічного розвитку, тому капіталізацію фінансових посередників доцільно розглядати відповідно до розвитку національної економіки (за показником ВВП). Саме за показником капіталізації відносно ВВП спостерігаємо негативну тенденцію. Негативна динаміка вказує, що відбулося зменшення капіталізації фінансових посередників у 2016—2022 рр. на 1,5 в.п. ВВП. Критичними були 2017—2018 рр., коли втрата капіталізації фінансових посередників становила 1,6 в.п. ВВП під впливом "очищення" банківського сектору від неплатоспроможних та низькокапіталзованих банків. У 2021—2022 рр. втрата капіталізації фінансових посередників становила щорічно 0,3 в.п. ВВП.

Таким чином, капіталізація фінансових посередників у довгостроковому періоді становила близько 7%, а у середньостроковому періоді — близько 6%, що не відповідає рівню капіталізації європейських країн.

Особливостями капіталізації фінансових посередників в Україні є нерівномірність внутрішньої структури капіталізації (капіталу) за типами фінансових посередників. За даними табл. 2 можна стверджувати про максимальну капіталізацію комерційних банків з часткою власного капіталу серед фінансових посередників у розмірі понад 70% до досягненням максимального значення у розмірі до 80%, що нівелює роль і значення інших фінансових посередників. Капіталізація комерційних банків відносна ВВП становила близько 5% до 2021 р., у 2021 р. капіталізація банків зменшена до 4,7%, у 2022 р. капіталізація банків зменшена до 4,1%.

Недоліком актуальної практики капіталізації комерційних банків України є висока частка державного капіталу. Базилюк А. В., Бойко Н. В., Карлова І. О., Теслюк Н. П. досліджували присутність держави на ринку банківських послуг України у площині економічних, соціальних, політичних відносин [20]. Капіталізація комерційних банків України зосереджена передусім у державних банках (Ощадбанк, Укрексімбанк, Укргазбанк, Приватбанк). Капіталізація державних банків відбувається за рахунок бюджетного фінансування, в тому числі боргового фінансування. Вітчизняні вчені довели, що витрати на капіталізацію державних банків в Україні номінально перевищували інші державні видатки (цивільна оборона, військова освіта, зв'язок, телекомунікації та інформатика, соціальний захист безробітних; у кілька разів перевищували витрати на пожежна охорона і рятування, судоустрій, оборонна діяльність держави, сільське господарство, будівництво, охорона навколишнього середовища, соціальний захист ветеранів війни та праці) та спричинили структурні зміни бюджетних видатків [21—22].

Наступними фінансовими посередниками за рівнем капіталізації були страхові компанії, проте рівень їх капіталізації зменшився через структурні зміни страхового ринку за покидання ринку окремими страховими компаніями. Частка страхових компаній у капіталізації фінансових посередників зменшилася майже у три рази, що негативно впливає на популяризацію страхування через юридичних осіб та домогосподарств. Вищий рівень капіталізації мають страхові компанії зі страхування життя, а також страхові компанії з ризикових видів страхування, в тому числі з іноземним капіталом: СК "ІНГО", СК "УНІКА", СК "АРКС", ПрАТ СК "ПЗУ Україна", СГ "ТАС" (приватне), СК "УСГ", СК "Альфа Страхування", СК "ВУСО", ПрАТ "МетЛайф", СК "ПЗУ Україна Страхування Життя", СК "Арсенал Страхування" та ін. Щодо інших фінансових посередників та рівня їх капіталізації, варто відмітити підвищення рівня капіталі-

Таблиця 2. Капіталізація фінансових посередників України

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023, III кв.
Власний капітал млн грн								
Комерційні банки	123 784	161 108	154 960	199 921	209 460	255 514	215 840	310 824
Страхові компанії	28 621	27 301	27 084	26 946	24 664	22 223	22 796	21 862
Кредитні спілки	1 044	1 063	977	1 082	670	953	651	655
Фінансові та лізингові компанії	22 754	26 260	23 864	26 739	24 751	41 767	69 354	72 872
Ломбарди	1 482	1 649	1 867	1 863	1 680	1 214	1 357	1 476
Всього	177 685	217 380	208 752	256 551	261 225	321 670	309 997	407 689
Структура власного капіталу %								
Комерційні банки	69,7	74,1	74,2	77,9	80,2	79,4	69,6	76,2
Страхові компанії	16,1	12,6	13,0	10,5	9,4	6,9	7,4	5,4
Кредитні спілки	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2
Фінансові та лізингові компанії	12,8	12,1	11,4	10,4	9,5	13,0	22,4	17,9
Ломбарди	0,8	0,8	0,9	0,7	0,6	0,4	0,4	0,4

Джерело: побудовано за даними Національного банку України та Державної служби статистики України.

зації фінансових компаній, що збільшували власний капітал відповідно до зростання активності фінансових компаній з кредитування домогосподарств.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Дослідження капіталізації фінансових посередників передбачає наступні напрями дослідження: теоретико-методичних основ у контексті з'ясування сутності поняття "капіталізація" та поняття "фінансові посередники" на основі опрацювання наукового доробку вітчизняних та іноземних вчених, а також положень чинного законодавства, узагальнення основних методичних підходів до аналізу капіталізації фінансових посередників на основі опрацювання наукового доробку вітчизняних та іноземних вчених та обгрунтування авторського підходу; емпіричний аналіз капіталізації фінансових посередників загалом та капіталізації фінансових посередників за групами на основі абсолютних та відносних показників; наукове обгрунтованих пропозицій щодо оптимізації капіталізації фінансових посередників, в тому числі із застосуванням методів економіко-математичного моделювання. Визначено неостатній рівень капіталізації фінансових посередників та запропоновано у наступних дослідженнях визначити потреби у формуванні фінансових ресурсів фінансових посередників для фінансування повоєнної відбудови України.

Література:

1. Ільчук П., Коць О., Кудь А. Показники капіталізації банківської системи України: фактичний стан та порівняльна характеристика із показниками Польщі, Швейцарії та Німеччини. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2020. №1, 21. С. 195—205. https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-01-195-205.

2. Діденко І. В., Єфіменко А. Ю. Аналітична оцінка індикаторів капіталізації банківської системи та макроекономічної стабільності в Україні. Вісник СумДУ. Серія "Економіка". 2021. № 2. С. 118—125. DOI: 10.21272/1817-9215.2021.2-14

3. Сова О. Ю., Якімова І. Л. Пріоритети капіталізації банківської системи України. Бізнес Інформ. 2020. №2. С. 343—350. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-2-343-350

4. Гладких Д. М. Ключові проблеми капіталізації банківської системи України та напрями її зростання. Бізнес Інформ. 2021. № 5. С. 327—333. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-5-327-333.

5. Бойко С. В., Шірінян Л. В. Перспективи капіталізації страхових компаній України в контексті реформування прибуткового оподаткування. Бізнес Інформ. 2019. № 9. С. 272—280. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-9-272-280

6. Мельник О. М. Розширення категоріального простору наукового дослідження капіталізації. Ефективна економіка. 2018. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7968

7. Мельник О. В. Наукові підходи до дослідження капіталізації. Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. 2019. № 5. С. 202—207

8. Неділська Л. В., Куровська Н. О., Куровський О. Є. Особливості капіталізації ринку цінних паперів в Україні. Бізнес Інформ. 2023. № 1. С. 145—151. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-1-145-151

9. Мельник О. В. Методологічний базис оцінювання капіталізації за сучасних умов діяльності підприємства. Інтелект XXI. 2019. № 6 (2). С. 116—120. DOI: https://doi.org/10.32782/2415-8801/2019-6.52

10. Марченко В. М. Методологія управління капіталізацією підприємств. Формування ринкових відносин в Україні. 2020. № 4. С. 56—61.

11. Зайцева Л. О. Капіталізація компаній — теоретичний аспект. Вісник Університету банківської справи. 2020. № 3 (39). С. 11—15. DOI: https://doi.org/10.18371/2221-755X3(39)2020225088.

12. Ястремська О. М., Ястремська О. О. Капіталізація підприємств: теоретичний і практичний аспекти стану та процесу розвитку. Бізнес Інформ. 2021. № 10. С. 273-283. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-10-273-283

13. Ільчук П. Г., Коць О. О., Кудь А. О. Теоретичне трактування категорій "капітал" та "капіталізація" у банківській діяльності. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 50 (2). С. 125—131. https://doi.org/10.32843/bses.50-53

14. Бездушна Ю. С., Замлинський В. А., Замлинська О. В., Щуровська А. Ю. Роль звітності та статистики в капіталізації активів підприємств та національного багатства. Innovation and Sustainability. 2022. No. 3. С. 103—109.

15. Кукса І.М., Родченко С.С., Лелюк Н.Є., Бабій Л.І. Управлінські механізми фінансово-облікової системи капіталізації інноваційного бізнесу в умовах сучасних безпекових викликів. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. Вип. 5 (252). С. 52—58.

16. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. Дата оновлення: 22.11.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text (дата звернення: 01.03.2024).

17. Мельник Л.М. Конкретизація понять капіталізації підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2009. № 4. Т. 3. С. 24—29.

18. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist

19. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/

20. Базилюк А. В., Бойко Н. В., Карлова І. О., Теслюк Н. П. Присутність держави на ринку банківських послуг України. Економіка та держава. 2020. № 9. С. 12—16. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.9.12

21. Davydenko N., Boiko S., Cherniavska O., Nehrey M. Analysis of the Impact of State-Owned Banks on the Sustainability of Public Finances. Economies. 2023. Vol. 11. https://doi.org/10.3390/economies11090229

22. Бойко С. В., Гошовська В. В., Масалітіна В. В. Боргове навантаження на державний бюджет: довгострокові тренди та структурні асиметрії видатків. Проблеми економіки. 2020. № 1. С. 241—249.

References:

1. Ilchuk, P., Kots, O., and Kud, A. (2020), "Ukrainian banking system capitalization indicators: fact state and comparative characteristic with Poland, Switzerland and Germany", Economic journal of Lesya Ukrainka East European National University, vol. 1 (21), pp. 195—205. DOI: https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-01-195-205

2. Didenko, I., and Yefimenko, A. (2021), "Analytical evaluation of indicators of banking system capitalization and macroeconomic stability in Ukraine", Visnyk of Sumy State University. Economy series, vol. 2, pp. 118—125. DOI: 10.21272/1817-9215.2021.2-14

3. Sova, O. Yu., and Yakimova, I. L. (2020), "The priorities of the Ukrainian banking system capitalization", Business inform, vol. 2, pp. 343—350. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-2-343-350

4. Hladkykh, D. M. (2021), "Key problems of capitalization of the banking system of Ukraine and directions of its growth", Business inform, vol. 5, pp. 327—333. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-5-327-333.

5. Boiko, S. V., and Shirinyan, L. V. (2019), "Prospects for capitalization of insurance companies in Ukraine in the context of the income tax reform", Business inform, vol. 9, pp. 272—280. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-9-272-280

6. Melnyk, O. (2018), "Extension of categorical space research capitalization", Efektyvna ekonomika, vol. 2, available at: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7968 (Accessed 02 Mar 2024).

7. Melnyk, O. V. (2019), "Scientific approaches to the capitalization research", State and regions. Series: Economy and entrepreneurship, no. 5, pp. 202—207.

8. Nedilska, L. V., Kurovska, N. O., and Kurovskyi, O. Ye. (2023), "Peculiarities of capitalization of the securities market in Ukraine", Business inform, vol. 1, pp. 145—151. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-1-145-151

9. Melnyk, O. V. (2019), "Methodological basis of capitalization evaluation in modern enterprise activities", Intellect XXI, vol. 6 (2), pp. 116—120. https://doi.org/10.32782/2415-8801/2019-6.52

10. Marchenko, V. M. (2020), "Management mechanisms of the financial and accounting system of capitalization of innovative business in the conditions of modern security challenges", Market Relations Development in Ukraine, vol. 4, pp. 56—61.

11. Zaitseva, L. (2020), "Capitalization of companies: theoretical aspect", Socio-Economic Relations in the Digital Society, vol. 3 (39), pp. 10—15. https://doi.org/10.18371/2221-755X3(39)2020225088

12. Iastremska, O. M., and Iastremska, O. O. (2021), "Capitalization of enterprises: the theoretical and practical aspects of the status and process of development", Business inform, vol. 10, pp. 273—283. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-10-273-283

13. Ilchuk, P., Kots, O., and Kud, A. (2020), "Theoretical determining the categories "capital" and "capitalization" in the banking activity", Black sea economic studies, vol. 50 (2), pp. 125—131. https://doi.org/10.32843/bses.50-53

14. Bezdushna, Y. S., Zamlynskyi, V. A., Zamlynska, O. V., and Shchurovska, A. Iu. (2022), "The role of reporting and statistics in the capitalization of enterprise assets and national wealth", Innovation and Sustainability, vol. 3, pp. 103—109.

15. Kuksa, I.M., Rodchenko, S.S., Lelyuk, N.Y., and Babiy, L. I. (2022), "Management mechanisms of the financial and accounting system of capitalization of innovative business in the conditions of modern security challenges", Market Relations Development in Ukraine, vol. 5 (252), pp. 52—58.

16. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine "About financial services and financial companies", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text (Accessed 01 March 2024).

17. Melnyk, L.M. (2009), "Specification of the concepts of enterprise capitalization", Bulletin of the Khmelnytskyi National University, no. 4, vol. 3, pp. 24—29.

18. The official site of National Bank of Ukraine (2024), available at: https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist (Accessed 25 January 2024).

19. The official site of State Statistics Service of Ukraine, available at: https://www.ukrstat.gov.ua/ (Accessed 25 January 2024).

20. Bazilyuk, A., Boiko, N., Karlova, I. and Tesliuk, N. (2020), "The presence of the state in the banking market of Ukraine", Ekonomika ta derzhava, vol. 9, pp. 12—16. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.9.12

21. Davydenko. N., Boiko. S., Cherniavska. O., and Nehrey. M. (2023), "Analysis of the Impact of State-Owned Banks on the Sustainability of Public Finances", Economies, vol. 11. https://doi.org/10.3390/economies11090229

22. Boiko, S. V., Hoshovska, V. V., and Masalitina, V. V. (2020), "Debt burden on the state budget: long-term trends and expenditure structure asymmetries", The Problems of Economy, vol. 1, pp. 241—249. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-241-249

Стаття надійшла до редакції 11.03.2024 р.